Flaskpost från forntiden

Människans tidlösa sug att plocka upp en sten eller ett snäckskal från marken och bära med sig den är den konceptuella utgångspunkten för en utställning på Kohta i Helsingfors.

Av Helen Korpak 26.08.21 Kritik

First International Festival of Manuports, vitrin IV (detalj), Kohta, Helsingfors. Foto: Jussi Tiainen.

Manuport är ett i vardagstal relativt okänt begrepp: en sammansättning av de latinska orden för *hand* och *bära* som är sprungen ur arkeologins behov av en term för att beskriva naturliga objekt som tidiga hominider burit med sig. Av central betydelse är att en manuport inte är ett bruksföremål, utan en opraktisk tingest i stil med en speciell sten eller ett snäckskal. Det är förstås omöjligt att säga om människoapor för hundratusentals år sedan verkligen tillskrev dessa i utgrävningar upphittade ting sådana symbolvärden som vissa historiker vill uttolka. Som tankelek är det ändå lätt att föreställa sig manuporter som ett slags protokonst som skulle föregripa steatopygia statyetter eller grottmålningar. På ett kittlande sätt utgör konceptet en bro mellan den moderna människan och våra tidigaste föregångare – än i denna dag ligger det ju ingenting konstigt i att man plockar på sig en speciell sten från marken. Det är ett slags medfött sug som är svårt att förklara.

First International Festival of Manuports

Kohta, Helsingfors
12 augusti — 10 oktober 2021

På konsthallen Kohta har ledaren och curatorn Anders Kreuger tagit begreppet manuport i besittning och använt det som konceptuell stomme för en utställning som går under det lekfullt grandiosa namnet *First International Festival of Manuports*. Konstnärerna Oscar Chan Yik Long och Pavel Mikusjev medverkar med mäktiga muraler, men de reduceras till fonder för de hundratals små artefakter som främst visas i vitriner eller på små hyllor och pelare. Det är dessa manuporter som titeln utpekar som själva kärnan, och de har anlänt till Kohta via post i respons till en lättillgänglig *open call*-kampanj som gick av stapeln i våras. I enlighet med manuportbegreppets etymologi efterlyste man föremål som ryms i en handflata, och lovade även att ställa ut samtliga mottagna ting. Löftet har infriats, och som betraktare får man ta del av något som är långt mer spretigt och mångfacetterat än vad en enda persons tolkning av begreppet manuport kunde vara. Det curatoriella arbetet har här alltså gått ut på att organisera och kategorisera snarare än på att välja ut.

Det är en klyftig idé att lyfta fram mail art – konstkorrespondens, postkonst – då den pågående pandemin för andra året i rad försvårar planering och sammanställning av internationella konstutställningar och -evenemang. Metoden har en inneboende positivitet som är svår att frånse: inom mail art tar upphovspersonen den konkreta mottagaren för given, eller väljer i alla fall att lita på att konsten förr eller senare kommer att nå fram till någon (på samma sätt som skickaren av flaskpost tror på en framtida läsare). Likväl är verkets färd igenom postsystemet av stor betydelse, det tillför en aspekt av performance och aktion, samtidigt som det även är något ritualistiskt över denna högst verkliga passage vars förutsättning är att konstnären bokstavligen släpper greppet.

Oscar Chan Yik Long, *Pun-Gu,* väggmålning, 202. Foto: Jussi Tiainen.

First International Festival of Manuports tar det lekfulla på fullt allvar. Det är med yttersta noggrannhet och stor poetisk sensibilitet som Kreuger med hjälp av assisterande curatorn Sona Stepanyan byggt upp helheten. Manuporterna kommer från 36 olika länder och är organiserade på ett esoteriskt sätt som uppmuntrar till mångsidigt betraktande. Curatorerna har likt kompositörer improviserat fram melodiska samlingar och klungor av de föremål de haft till sitt förfogande. De medverkande personernas tolkningar av ordet manuport varierar från det opportunistiska till det sentimentala. Här finns små verk av professionella konstnärer, pyssliga tingester av alla de slag och diverse talismaner. Många har varit konservativa och skickat in naturföremål, men ur helheten är det ofta dessa som gör starkast intryck och som känns mest angelägna, speciellt då de ibland i verkförteckningen åtföljs av små personliga texter som redogör för hur de förvaltats i åratal före de skickats ut i världen. Kanske är det rörande just för att det är så lätt att förstå varför någon skulle ta vara på en ordinär sten, trots att det inte finns någon direkt mening eller reson i det. Det sammanfattar något högst mänskligt som är svårt att klä i ord.

Som ackompanjemang till denna polyfoni av simultant både värdelösa och värdefulla föremål är Pavel Mikusjevs väggmålningar fulländade. Kreuger har myntat uttrycket *etnofuturism* för att beskriva den stil som konstnären från Ryska federationens Komi-republik arbetar i, och det sammanfattar muralerna i manuportfestivalen väl. Referenserna är många och stundvis snåriga, men Mikusjevs stil förankrad i en tolkning av förhistorisk konst i största allmänhet vilket är skälet till att de gör sig så väl i kontexten. Chans svartvita väggmålningar som utgår från kinesisk mytologi känns mer som ett bihang. Men eftersom *First International Festival of Manuports* ytterst kan tolkas som en utställning som på olika sätt närmar sig konstruktionen av mänsklig kultur så har Chans inslag en poäng trots att det visuellt skär sig med resten. Helheten redogör på ett inspirerat sätt för utvecklingen från människans första stapplande försök att avbilda koppar och ansikten till fullfjädrade visualiseringar av skapelseberättelser i vilka de gudomliga väsena har distinkt mänskliga drag. Det enda som är konstant och oföränderligt är människans antropocentrism.

First International Festival of Manuports, installationsvy, Kohta, Helsingfors.
Foto: Jussi Tiainen

First International Festival of Manuports

Kohta, Helsingfors

12 augusti — 10 oktober 2021

Liina Aalto-Setälä (FI); Tony Abrahamsson (SE); Murat Adash (UK); Neal Alexander (CO); Madelene Alexandersson (SE); Anonymous (BR); Minna Arponen (FI); Claudia Aula & Maria Laakkonen (FI); Jeff Bagato (US); Katarina Balunova (SK); Andreas Behn-Eschenburg (CH/FI); Aafke Bennema (NL); Gustav Biot (BE); Sara Bjarland (FI/NL); Olga Bloch (FI); Sara Blosseville (FI); Henderson Blumer (US); Arthur Bondar (UA/RU); V E Bossert (DE); Gerbrand Burger (NL); Betty Böhm (DE); David Cantarero Tomás (ES); Radka Častkova (CZ); Lola Cervantes (FI); Alexander Charistos (AT); Yi-Wen Chen (TW); Anna Cherednikova (FI); Lawrence Chit (US); Ryosuke Cohen (JP); Pessoa Conceptual(EU); Norbert Costin (RO); Pira Cousin (FI); Aski Dahl (SE); Rigmor Dahlqvist (SE); Manya Doñaque (ES); Anca Vintila Dragu (RO); Esra Düzen (TR/NO); Pablo Echaurren (IT); Daria Edström (SE); Päivi Eerola (FI); Sara Ekholm Eriksson (SE); Nils Ekman (SE); Tommy Eriksson (SE); Catherine Evans (DE); Wolfgang Faller (DE); Francesca Falli (IT); Farhod Fakharzadeh (FI); Hanne Fatah (BE); Daniel Fernandes (PT); Rainer Fest (DE); Miriam Fib (FI); Tizzi Fib (FI); Luc Fierens (BE); Forest Camp (FI); Valdemar Forsman (FI); Emelia French (NZ); Brian Fridge (US); Anna Helena Fröman (SE); Fundacja Art House (Sam Stevens & Aleksandra Wałaszek, PL); Rosalie Gancie (US); John Gayer (FI); Wiktoria Gazda(PL); Nicole Rose Gelormino (US); Isabel Arroyo Gomez (ES); Dipali Gupta (MY); Ludvig Gustafsson (SE); Seth Guy (UK); Anna-Kaisa Haanaho (FI); Marie Hahne (DE/JP); Jonna Halli (FI); James Halvorson (US); Ritva Harle (FI); Anni Haunia (FI); Maria Hedenskog (SE); Pia Hedström (SE); Mollu Heino (FI); Sirpa Hannele Heinonen (FI); Gosia Herc (US); HILO-project (Hilde Iren Dølheim & Linn Obrestad, NO); Kaija Hinkula (FI); Jördis Hirsch (DE); Flis Holland (FI); Elina Honkanen (FI); Juliana Hyrri (FI); Emilia Hytönen (FI); Pietari Hyvärinen (FI); Sofi Häkkinen (FI); Paula Iglesias (US); Sinimaria Ikonen (FI); Aino Johansson (FI); Emma Johansson (FI); Saimi Joutsi (FI); Saddam Jumaily (IQ/FI); Johanna Juupaluoma (FI); Anne Järvi (FI); Sanna-Mari Kaipio (FI); Laura Kaker & Shado Hart (FI); Annu Kapulainen (FI); Johan F Karlsson (SE); Flo Kasearu (EE); Myrtillius Kauria (FI); Simo Kellokumpu (FI); Sirkku Ketola (FI); Ellen Khansefid (US); Heidi Kilpeläinen (FI/UK); Iida Kilpeläinen (FI); Minjee Hwang Kim (KR/FI); Johanna Kindahl (SE); Kazuhio Kita (JP); Eva Kitok (SE); Marketa Kličova (DE); Sarah Kläpp (SE); Kaisu Koivisto (FI); Natalia Kopkina (FI); Saija Koponen (FI); Andreas Kopp (DE); Anna Stiina Korhonen (FI); Aki Koskinen (FI); Stina Koskinen (FI); Totti Korpua (FI); Marlo & Ena Kosovac (NZ); Katja Kotikoski (FI); Yasushi Koyama (FI); Kerstin Krieg (DE); Tina Kryhlmann (NO); Daniel Kuge (DE); Marek Kvetan (SK); Antti Kytömäki (FI); Marta Labad Arías (ES); Anke Land (NL); Laura Larocca (ES); Maria Lavman Vető (SE); Virpi Lehtonen (FI); Merja H Lepisto (FI); Maria Leskinen (FI); Teittinen Lizard (FI); Chingsum Jessye Luk (CH); Reinhard Mader (DE); Ville Mäkikoskela (FI); Russell Manning (US); Zagros Manuchar (FI); Anne Martin Walsh (IE); Christophe Massé (FR); Rei Matsushima (DE); Heidi Annina Mattila (FI); Päivi Maunu (FI); Kathleen McFall (US); Mimi McPartlan (FI); Fred Michiels (BE); Hanneriina Moisseinen (FI); Rachel Morellet (IT); Joanna Mortreux (FR); Grigor Muradyan (AM); Iwo Myrin (SE); Leena Mäki-Patola (FI); Katri Naukkarinen (FI); Anne Nickels (SE); Anna Niskanen (FI); Maritta Nurmi (FI); Jussi Nykänen (FI); Antti Nyyssölä (FI); Egle Oddo (IT/FI); J O Olbrich (DE); Tyna Ontko (US); Hannah Ouramo (FI); Piia Paananen (FI); Jaakko Pallasvuo (FI); Tiina Palm (FI); Daniel Pantano (UK); Pirjo Partanen (FI); Claire Paugam (IS); Sue Pedley (AU); Kati Peltola (FI); Pier Pennings (NL); Ovidiu Petca (RO); Ieva Pētersone (LV/IT); Jaakko Pietiläinen (FI); Piotr Pietrus (DE); Mari